

Drogi na Północ: wpływ doświadczenia migracji na przebieg życia w narracjach dobrze wykształconych migrantów z Hiszpanii oraz Polski w krajach nordyckich

Migracja, zwłaszcza przekraczanie granic państwowych, jest często postrzegana przez ekspertów i opinię publiczną jako jedno z najważniejszych wydarzeń w życiu jednostki. Procesy migracyjne wraz z ich przyczynami i skutkami stały się nieuniknioną częścią dyskusji politycznych, debat publicznych oraz codziennego doświadczenia szerszej części społeczeństwa. Podkreślanie znaczenia doświadczenia migracji dla życia jednostek i społeczności powoduje, że badania migrantów często sprowadzają się do ich stanu prawnego, pozycji społecznej i zawodowej, a zatem przede wszystkim do roli jednostek migrujących jako migrantów. Jakie jednak znaczenie jednostki przypisują swoim doświadczeniom migracyjnym w kontekście swoich biografii? Aby odpowiedzieć na to pytanie zostaną przeprowadzone autobiograficzne wywiady narracyjne z dobrze wykształconymi migrantami z Polski i Hiszpanii, mieszkającymi w jednej z trzech stolic państw nordyckich: Reykjavíku, Oslo bądź Helsinkach. Metoda autobiograficznego wywiadu narracyjnego, podejście badawcze opracowane przez socjologa Fritza Schütze, jest stosowana w tym projekcie do analizy tego, w jaki sposób jednostki opowiadają o swoim życiu w kontekście swoich biografii.

Głównym celem niniejszego projektu badawczego jest analiza wpływu doświadczenia migracyjnego - w kontekście biografii i z perspektywy jednostki. Dzięki podejściu do życia migrantów w sposób całościowy, biorąc pod uwagę różnorodne role i pozycje zajmowane przez jednostkę, projekt umożliwi analizę wpływu doświadczenia migracji na przebieg życia jednostki w kontekście innych znaczących wydarzeń i doświadczeń. Projekt jest również refleksją nad znaczeniem zbiorowej narracji o dobrym życiu, idei opartej na przekonaniu że wszyscy dążymy do szczęśliwego i satysfakcjonującego życia - oraz roli tej idei w procesach migracyjnych dobrze wykształconych migrantów mieszkających w krajach nordyckich.

Państwa nordyckie wydają się być szczególnie odpowiednie do pogłębiania wiedzy i naszego rozumienia idei dobrego życia, dobrobytu oraz ich związków z procesami migracyjnymi ze względu na opinię miejsca, które zapewnia wysoką jakość życia i gdzie jednostki mogą realizować swoje aspiracje. Analiza biograficznego wpływu doświadczenia migracji na przebieg życia dobrze wykształconych migrantów mieszkających w krajach nordyckich może stanowić przyczynek do refleksji nad tym, co i dlaczego jest ważne dla jednostek i zbiorowości we współczesnych społeczeństwach. Jednocześnie pozwala również na krytyczną analizę sposobów interakcji człowieka ze światem oraz ingerencji rynków i państw w procesy migracyjne i decyzje migracyjne.

Istotne jest, czy zastosowane podejście biograficzne pozwoli pogłębić perspektywę badań i sformułować wnioski wykraczające poza dotychczasowe analizy wpływu doświadczenia migracyjnego na przebieg życia jednostki i szerszych społeczności. Wykraczając poza zrozumienie procesów migracyjnych per se, celem tego projektu badawczego jest dostarczenie niezbędnego wkładu teoretycznego w rozwój dyscypliny naukowej: badań nad migracjami, którą socjolog Hein de Haas określił jako „zaskakująco niedostatecznie uteoretyzowaną dziedzinę badań społecznych”.

Porównanie historii migrantów z Hiszpanii i Polski mieszkających w trzech różnych stolicach państw nordyckich zapewnia obszerne spojrzenie na narracje dobrze wykształconych migrantów z różnych środowisk kulturowych, żyjących w różnych, ale porównywalnych zbiorowościach. Umożliwiają odpowiedź między innymi na pytanie, w jaki sposób tożsamość narodowa i kultura kraju pochodzenia wpływają na poczynania migrantów oraz sposób, w jaki wchodzą oni w interakcje i odnoszą się do innych ludzi i miejsc.

Ponieważ decydenci polityczni w regionie nordyckim coraz częściej stają przed wyzwaniem włączania dobrze wykształconych migrantów do społeczności przyjmujących, wyniki tego projektu dostarczą informacji, które ułatwią proces integracji migrantów tym samym przynosząc korzyści zarówno samym migrantom, jak i społecznościom przyjmującym. Co więcej, wkład teoretyczny wynikający z indywidualnych relacji na temat doświadczeń migracyjnych w kontekście biografii badanych może pomóc w konstruowaniu narzędzi służących do kompleksowej oceny wyników i dobrostanu migrantów, wspierając migrantów, jak i dając narzędzia teoretyczne decydom politycznym. Pomimo tworzenia ram teoretycznych, które przechodzą od centralnej roli pracy do bardziej holistycznego sposobu rozumienia ludzkiego życia, niniejsze badanie obejmie rozważania na temat pozycji zawodowej migrantów, tak by ułatwić dobrze wykształconym migrantom wejście i uzyskiwanie dobrych pozycji na nordyckich rynkach pracy.